

Bijlage VI

348
378

Circa festum annunciationis Hermannus Anderlecht custos capelle nre Dne de Gra dixit quod visum sibi fuit et quodammodo beata Virgo dixit sibi in corde quod pax cum Flandrensibus non fieret nisi Cartusienses etiam se interponerent et sic retulit cancellario Brabantie qui die palmatum vocavit ad se priorem huius domus et suasit ei ut se offerret ad servitium prncipis ad loquendum Flandrensibus cum prioribus de Antverpia et Diets de pace et rogandum eos ut se vellent inclinare ad pacem ad quam princeps Maximilianus se semper dixit inclinatum. Six accepta informatione a cancellario brabantie mgro Carolo de Groote qui fratrem habuit in hac domo prius infra octavas pasce congregatis nobis sc priore Capelle, Antverpie, Diest, priore ac propcuratore huius domus apud eum Lovanii simhl obtulimas nos ad perfendum versus Flandriam pro pace loquenda et admonenda. sed quia tunc nondum fuit informatio nra conscripta sic quilibet nrum ad domum suam remeavit ad vonceniendum dummodo moneremur. Circa medium Aprilis prior huius domus recepit Bruxelles a dicto cancellario informationem pro pace facienda et tunc demandavit pro prioribus predictis qui convenerunt in hac domo absque priore Antverpie qui domi non erat quando nuncius pro eo illuc venit sicque xx Aprilis nos reliqui quatuor cum curru nro ~~per~~ perreximus versus Gandavum invaserunt nos ruteri Flandrenses et precipue villani circa et abduxerunt nos de via communi ad unam domum ruralem et ibi ceperunt nobus pecunias nras litteras et informationem per quam totam noctem diffamaverunt nos ad portas oppidi et de mane in oppido dicentes nos esse proditores. Sic de mane circa horam octavam induwerunt nosin oppidum cum uno servitore legis ipsis ruteris circum circa nos gradientibus et multis

milibus hominum respectantibus et quibusdam deridentibus nos verbis et factis usque ad domum civium ante legem qui omnes literas nras habuerint, apud se et quibus in genere pauci notabantur qui pacem impediebant pro commodo lucro et dominatione sua observanda. Et sic Wilhelmus Rijn et quidam alii dixerunt nos esse reos magni criminis sich miserunt nos in unam cameram in domum civium ubi fuimus stricte custoditi fere ad Septem Septimanas et postea admonitione et prece priori nri de Gandavo fuimus dimissi ad domum eiusdem. Eodem die dimissionis nre de nomo divium facta est coniuratio et seditio populi contra illos de Lege. De quibus aliqui capti fuerunt et tantum duo sc Wilhelmus Rijn et Daniel Orent primus tunc scabinis postea decapitati infra quidenam qua mansimus in domo nra apud dictum oppidum. Alii plures capti iteram fuerunt dimissi et nova Lex creata et decuni qui cum aliis voluerunt pacem quam per litteram obtulit capitaneus de Tenerawunda sc dns de Sontray et sic tandem post medium Junii fuimus plene per novam legem laxati ad rediendum ad domos proprias sed habuimusolvere expensas factas et ceperunt currum et duos bonos equos et mulam et aurigam mercenarium nrum posuerunt in carcerem pro cuius liberatione et expensis suis et nris una cum valore equorum et aliorum que amisimus habuimus bene damnim 1 lb. gr flandr. sc iii^c renenses. Sed reformata pace statim post reditum nrm ad domum prosecuti sumus ad cancellarium predictam pro reparatione damni habenda ab illis de Flandria et maxime Gandensisbus. Et tandem post longam prosecutionem cause nre coram lege Gandensi maximis expensis nris circa initium Martii Anno lxxxvi sententiaverunt scabini Gandenses quod non habemus iustam querelam contra scabinos qui nos detinuerunt

captivos et absolverunt nosn indicantes quod quilibet nram solve-
ret suas expensas sibi ipsi et maxime propter tractatum pacis qui
omnia absolvit et delevit fore facta et damna sic querele nostre
non fuerunt ipsis accepte. Sed dictum est nobis a prudentibus
quod peteremus restitutionem a principe Maximiliano nunc Romanorum
rege cuius gratia et intuitu seu admonitione et predicti cancella-
rii damna incurrimas nec nobis providerunt in tractatu pacis prout
tamen unus eorum dixit converso nro quod numquam pax firmaretur
nisi in intergum restitueremur sed magis neglecti fuimus. Ad ul-
timum tamen prosecuti fuimus reparationem ad dictum regem per me-
dium domicelli Joannis Fax custodis vestium eius.

Item hoc anno fuerunt Bruxellenses in magno timore quoniam volavit
fama quod rex cum suis vellet spoliare et invadere civitatem sed
deus sua clementia preservavit eam. Unde ex illo tempore cives
ceperunt continue servare portas et vicos vicitatis. Postea idem
prefatus rex visus est temptare Brugas quamobrem ibidem captus
ac tentus fuit sic quod fere per quatuor menses esset in custodia.
Tandem finaliter facta fuit in Flandria una congregatio omnium
patriarum ac nobilium aliquorum et ibi facta fuit una pax et con-
cordia generalis omnium patriarum istarum promisitque rex se num-
quam vindicaturum iniuriam sibi illatam. Sed postea supervenit
Fredericus cesar pater Maximiliani regis statimque rupit fedus
conceptum ac cepit obsidere Gandenses totamque regionem incendere
ad demoliri.

Item circa festum Mathei Apostoli Bruxellenses receperunt Philipum de Ravesteyn filium Adolphi de Ravesteyn qui fecit ibi statim proclamari pacem et concordiam ac unionem inter regem v et patrias factam in oppido Gandensi consequenter eandem fecit publicari in oppido Lovaniensi. Proclamatione facta statim notabilis discordia publicaue guerra inter regem et pretacta oppida branbantie exorta est in tantum quod teutonici ac ruteri in Mechlinia, Vilvordia ac Hallis aliisque locis ex parte regis romanorum locati omnes paci adherentes ceperunt captivare et equos et boves aliasque pecora abducere. Tandem ipse rex in persona xii Octobris ipse dedicatione scte Gudile cum duodecim fere milibus equitum veniret ante civitatem Bruxellensem et aliis in locis tutis se occultantibus pauci ex illis ceperunt oves circa menia pascentes abducere quo comperto bruxellenses dictas oves reducere cupientes pene improvisi et inermes ceperunt insequi fugientes quibus fugam simulantibus donec eos longe ab oppido pertraherent statim qui latuerunt comparuerunt et predictos Bruxellenses a tergo vallantes plures ex eis peremerunt alii vero evadere necem cupientes Zennam transnatare nisi sunt e quibus plures natare nescientes submersi sunt ita quod fere centum occubuisse compereunt. Rex etiam cum suis ruteris pene ducentos Bruxellenses abduxerat captivos sicque dies dedicationis et letitie versus est in lamentationem et luctum. Quibus peractis predictus Philippus de Ravesteyn prefatis periculis volens occurrere patriamque destitutam a pretactis ruteris liberare francorum cepit ac Flamingorum Leodiensiumque auxilium invocare. Quibus vocatis statim septimu die post predictam stragem Dns

Robertus de Arenbrech cum duobus filiis Wilhelmi fratris sui alia-
que comitiva equitum sttis copiosa civitatem Bruxellensem intrave-
runt sabbatoque sequentis ebdomade. Flamingi in subsidium predicti
Philippi pro conservatione pacis Bruxelle comparuerunt. Non longe
tamen post hec predicti Flamingi ad propria certis causis permoti
redierunt. Interea procurator huius domus post competentem ob ru-
teros in itinere constitutos dilationem tandem ad nundinas Antver-
piensis pro necessariis ac provisionibus iter arripuit. Quibus emp-
tis fretus consilio amicorum ea Mechliniam reportavit sed sciens
ruteros in Vilvordia constitutos nec regi Romanorum nec capitaneis
ob defectum stipendiorum obtemperare timensque provisionam suarum
amissionem domum rediit provisionibus in domo cuiusdam amici relic-
tis. Breviter postea amicorum consilio iterum Mechliniam rediit
acceptoque salvo conducto regis provisiones nostras Denremunde
navigio transvexit iterumque domum rediit pro curru et equis nris
sumpto simul salvo conductu a capitaneo de Denremonde atque a dno
Philippo de Ravesteyn. Quibus peractis statim cum curru et quatuor
equis nris pro provisionibus ad Dermonde iter arripuit quo cum cur-
ru et equis in itinere constututo statim intra villagium de
Assche et Dermonde occurrerunt ruteri Adriani de Liekercke et sta-
tim gladiis evaginatis funes preciderunt etprocuratore et famulo
et auriga sequentibusequos nros ad castellum de Liekercke perduxerunt
quibus gestis procurator videns iniuriam et violentiam sibi
factam statim famulum suum domum misit petens literam a dno
Philippo de Ravesteyn ad dictum Adrianum de Liekercke pro libera-
tione equorum nrorum impetrari. Quo peracto statim prior in perso-
na dnm Philippum adiit et per medium cuiusdam amici iniuriam, dam-

num ac violentiam sibi factam insinuavit quo audito statim literam ad ~~xxx~~ dictum Adrianum direxit pro liberatione equorum nrorum, sed prorurator nr dicit Adriani duritiam et obstinationem videns timens etiam equorum nrorum venditionem ac sentiens sibi audientiam negari perplexus duodecim avene modios ac aliquos siccos pisces antequam dni Philippi litera dicto Adriano presentaretur pro libreatione equorum suorum promittere compulsus fuit statimque domum rediit dolens se ei cui nihil debuit tantum promisisse unoque equo in astadio derelicto ceteros tres statim comum secum reduxit. Postea dicto Adriano per medium curati de Liekercke monachi Premonstratensis ordinis de duodecim modis avene sibi promissis satis fecit sicque iterum Dermone rediit per Alostum et ubique saluum conductum pro cautela petiit atque famulum suum pro curru nro petrum remisit qui veniens etiam xii st ad liberandum funes et avenam et cetera per ruteros capta aliamque pecuniam pro expensis in via habere desideravit sicque iterum Dermone pro victualibus cum curru et equis rediit ac die tertio procurator noster cum famulo et provisionibus ac ceteris domum salvi ac liberi redierunt. Interea facta est in civitate Bruxellensi magna rerum caristia propter ruteros circumquaque in castellis civitatem obsidentes et victualia impediens. Hinc accidit quod fratrem Laurentium domus huius donatum ad Angiam pro ovis ~~xxxxxx~~ emendis transmisimus qui quoniam die debito quo forum tenetur non venit eum prior Capelle sine ovis remisit quem ruteri de Kestergate in via invenienses eum secum ad castellum duxerunt et unum Florenum Andree quem secum pro ovis emendit detulerat ei violenter abstulerunt ~~sq~~ atque una nocte eundem in custo-

dia posuerunt plura eidem falso imputantes. Postera vero die ad instantiam cuiusdam Parrhochiani eum capitaneus saluum dimisit. Post hec vero durante in patria ista discordia multas a ruteris sustinuimus molestias ante portam sed precipue altera Vincentii circa horam quartam post matutinas intravetunt domum istam ultra septuaginta ruteri per pomerium ac hortum olerum ew hiis qui Brucellensibus adhererunt et quamque violenter nihil abstulerunt tamen ~~xxx~~ victualia ~~ae~~ provisionibus inventas consumpserunt v et fratrem Joannem domus huius conversum percusserunt et quasdam iunuas violenter aperuerunt aliisque ce satis inordinate habaerunt. Circa idem tempus prior huius domus priorem domus Capelle eques adit pro consilio super statum domus huius qui ibidem aliquot diebus propter aquarum abundantiam remanere compulsus est. Postea vero aura mutata et gelu terra constricta prior pedes rediit equo propter periculum ibidem dimisso. Post quindecim vero dies ad admonitionem prioris illi de domo Capelle equum cum fratre Joanne donato suo remiserunt quem ruteri de Gaesbeke invenientes in via de equo descendere compulerunt et equum violenter secun duxerunt quod Joannes de Lovanio qui illo tempore in coquina nra servivit ovis suis qui de Angia pro domo nra portavit Joanni donato domus Capelle cui equus captus fuit et ad portandum dimisisset statim eos usque ad castrum de Gaesbeke est secutus atque Balivo de Gaesbeke causam adventus sui exposuit. Qui statim inter ruteros suos inquisitionem rei factam inventisque qui equum abstulerunt continue illos satis dure redarguens eo quod contra salvaguardiam suam nobis violentiam intulissent nobis promisit quod aut equum si venditus non esset aut pecuniam de equo re-

ceptam haberemus. Quod et factum est. Nam procuratori nro ad eundem Balivum pro equo rehapendo accidenti dedit pro equo duos florenos Andree qui valuerunt quinque renenses communes de xxst.

Item hoc anno post festum epiphanie ob defectum butiri et casei et aliarum provisionum procurator nr iterato Antverpnam adiit qui ibidem ab amicis pecunia mutuata provisiones necessarias emit et in navi ad Dermonde tendenti omnia deposuit quibus peractis statim bona nra fuerunt de mandato burgimagistri in navi arrestata et quoniam supposita erunt in navi bonis aliorum et sine grandi mora ac difficultate de nivi extrahi non poterant voluit prefatus burgimagister ac demandavit nauclero ut bonis aliorum Dermonde transvectis nostra rursus Antverpnam reportaret. Quo comperto statim procurator nr adiit domum ordinis nri ibidem et priore pro tunc absente procuratori tamen eventum rei exposuit, qui statim amicos adiit eosque precibus flexit tantumque apud burgimagistrum ac alios amicos laboravit quod nra bona ac provisiones procuratorem libera auferre permiserunt.

Item hoc anno in festo scte Agathe Virginis fecit hic professionem fr. Henricus Orii qui anno preterito fuit vestitus quo die ruteri Bruxellenses preparaverant se ad eundem te Liekercke pro victualibus ut intelleximus qui cum appropinquarent domui nre supervenit pluvia tam copiosa quod omnes pene compulsit sunt intrare domum istam tam per anteriorem portam quam etiam per Capellam beate Marie ac etiam per pomerium qui etiam tempore summe misse quando predictus iuvenis debuit facere professionem satis insolenter se habuerunt tam ante ianuam ecclesie quam etiam in aliis locis sic quod conventus in actu professionis fuit plurimum conturbatus, quas-

dam etiam ianuas violenter aperuerunt aliasque satis molesti nobis ac nr̄is ~~furant~~ fuerunt multa etiam victualia in pane in piscibus in caseo et similibus consumpserunt. Quidam etiam e Bruxellensibus carpos et alios pisces cum quibusdam aliis parvulinis abstulerunt pro quo facto eos teutonici obiurgaverunt ac reprehenderunt. Hoc etiam die quoniam necessarie preparari propter predictorum presentiam ac insolentiam non valuerunt conventus multum fuit a refectio-
ne retardatus in tantum quod ut moris est propter professionem novitii spaciandi tempus post colloquium non habuerunt. Iste frater Henricus fuit per septem annos vicarius huius domus.

Iam circa predictum festum quadam nocte quidam Franci de Gandavo Bruxellenses in auxilium venerunt quorum quidam numero fere xx portam conventualem violenter aperuerunt et duas cellas porte proximas violenter infringere conabantur sic quod fratres media nocte sub vigiliis insolitum r̄morem audientes inimicos causa domum predandi advenisse credentes plurimum fuerunt conturbati. Sed ut postea comperimus solum illa nocte latere ac parum reficere petierunt, violenter tam contra morem ordinis quandam puellum introduxerunt quam nullis precibus dimittere a se voluerunt.

Item breviter postea quodam sero supervenerunt quidam gallici tam per portam retro novam ecclesiam quam etiam per pomerium cetr̄is ad Gandavum pro victualibus tendentibus etiam illa nocte latere ac reficere cupientes satis tamen gr̄aciose se habuerunt multas etiam molestias predictis temporibus atque gravamina tam ante portam quam etiam in domo a ruteris sustinuimus.

Item hoc anno procurator n̄r̄ ac etiam laici fratres multos labores fecerunt ad habendum blada nobis diversis debita num procurator

nr pene omnes capitaneos pro salvagardia pro nobis ac pro nostris habenda adiit qui omnes gratiose ac letanter eum acceptaverunt et libenter petitioni eius annuerunt. Quo facto laici nri iiverunt versus Wesenbeke ad excutiendum illuc blada ac avenum que nobis ex parte decime debentur quibus partim per fratres nostros excussus venerunt ruteri de Sterrebeeke missi a suo Capitaneo et ultra duos modios avene abstulerunt non obstante Salvagardia quam nobis concessit quo cognito statim Bruzelle duos equos parvi pretii emimus ut blada excussa recenter semper v auferri possemus qui breviter postea a ruteris de Vilvordia blada ferentes nris ablati sunt. Postera die procurator cum Fratre Amando converso cui equi capti fuerant Vilvordiam adiit ad rehabendum equos nihil tamen perceperunt quoniam ruteros qui equos abstulerant non invenerunt. Dns tamen Cornelius de Begris capitaneus ei salvagardiam pro maiori tutela concessit, breviter postea iterato misimus album equum nrum cum malo crure quem Episcopus Cameracensis contulerat nobis ad habendum dictam decimam qui iterum media nocte a ruteris de Vilvordia fratribus nris quiescentibus fuit sublatus quo comperto nri ruteros insequabantur eosque circa portam de Vilvordia cum equo invenerunt quibus etiam salvagardiam ostenderunt et pro equo rehabendo eos suppliciter rogaverunt qui perspecta salvagardia eis equum restituerunt. Quo ablato et in Wesenbeke reducto statim eidem fere unum modium siliginis de decima nra imposuerunt quidam equites de Vilvordia equum cum bladis et quibusdam aliis parvulinis violenter auferentes qui postea nusquam fuit nobis restitutus sicque nri domum redierunt suum inforuniam narrantes. Postea procurator

quasdam mulieres conduxit qui predicta blada portaverunt et Bruxellam tam de Wesenbeke quam etiam de aliis locis detulerunt.

Item viii die Martii sc in magno carnisprivio d. Philippus de Ravesteyn venit ex Francia per Gandavum et intravit civitatem Bruxellensem cum magna copia Francorum quo die Dux Saxonie cum suis ex parte regis romanorum destruxerunt et combusserunt unum magnum villagium cum Ecclesia et multis hominibus mulieribus et parvulis dictum Yssche sequenti feria prefatus Dux venit cum magna numerositate pöpuli equitum sc et peditum ante Civitatem Bruxellensem et incenderunt ibidem multas curtes et domos quos dominus Philippus nre numerositate superare ac repellere nequaquam valuit. Item feria quarta sequenti prefatus dux cum suis destruxerunt ac incenderunt unum pulchrum villagium cum ecclesia dictum Asscha in qua etiam multi viri ac mulieres et parvuli combusti fuerunt.

Item eodem anno fecimus deponi unam domunculam ter Biest que venit domui ex parte Hermanni Anderlecht custodis capelle nre quoniam timuimus eam amittere a ruteris ac aliis ligna querentibus ad comburendum. Item eodem anno circa Annunciationis beate Marie festum Hannonineses fecerunt unam magnam congregationem equitum et peditum Hallis ad subveniendum regi Romanorum qui profesto Annunciationis venerunt ante civitatem Bruxellensem et incenderunt ibi duo molendina et quasdam alias domos e quibus quidam ruteri de Hannonia non habentes capitaneum venerunt cum impetu ante portam nram et tres equos nros ibidem arantes violenter abduxerunt presente procuratore nro et fere omnibus operariis, quos etiam capere nitebantur e quibus Petrum pastorem ovium nrarum percasserunt et vulnera-

verunt ac togam eius abstulerunt omnes tamen operarii nri deo protegente manus eorum evaserunt. Procurator vero nr pro recuperandis equis nris eosdem ruteros insequabatur et putans eos invenire Hal-
lis statim capitaneum adiit et sibi sui adventus causam exposuit, qui etiam diligentiam adhibuit apud alios capiraneos ut possemus rehabere equos nros. Sed comperto quod ibidem equi nri non essent quodue ruteri essent sub dominio Anthonii de Masteyn statim unam literam a dicto Anthonio impetravit ad Balivum de Lessene eo quod de Lessene dicti ruteri ~~furam~~ fuerunt oriundi ut nobis equos nros aut pecuniam redderent ^{aliter} sin ~~aliter~~ omnes incarceraret. Qui balivus inquisitione de eis facta comperit eos in Aa fore in oppido Hanno-
niensis deditque procuratori nro literam ad capitaneum dicti oppidi petens ut procuratori nro assisteret ut posset recuperare equos suos. Statimque procurator nr habita litera dictum oppidum adiit et ubique inquisitionem de equis suis fecit. Tandem comperit eum qui equos nros abstulit cum uno iuniore equo in oppido esse alios vero duos quos habuimus ab Episcopo Cameracensi esse venditos cui-
dam de Valencenis statimque Balivus dicti oppidi adiit petens sibi equos nros restitui alter vero ex oppposito multa frivola allegando se iusta equos nros abstulisse asseruit quare nihil iuris in dictis equis nos habere affirmavit. Tandem procurator noster salvagardiam regis romanorum et ceterorum capitaneorum dicto Regi adherentium balivo presentavit qua lecta statim eundem custodie mancipavit quoadusque nos de equis ablatiis plenarie contentaret. Quo facto statim dictus ruterus instanter petiit a procuratore ut eum a custodia absolveret ad recuperandum equos nros quos vendidit qui statim eius precibus annuit certu summa pecunie in astadio posita siqqe post

dien tertium tres equos nros nobis restituit quibus receptis statim eosdem secundum consilium prioris Capelle et aliorum diversis vendidit pro lxvi renenses quoniam magni pretii in oculis videbantur cum tamen aliqui pauci essent valoris loco quorum alios emimus minoris pretii et minoris reputationis.

Item circa finem Artii quadam nocte sex ruteri ex hiis qui dno de Arenberghe adheserunt silenter intraverunt domum istam per murum circa portam retro novam Ecclesiam quibus ingressis statim accesserunt ad ianuam per quam itur proxime ad conventum quam quia clausam invenerunt conati sunt ignem admoveere et quoniam pulveres circa se habuerunt quibus emittantur bombardi eisdem pulveribus ignem procurare nisi sunt statimque ignis improvisae eosdem pulveres attigit et quinque ex eis ita combussit quod pre dolore quasi furere videbantur, precipue unum qui circa eosdem pulveres portavit. Quo facto ianuam violenter aperuerunt et clamore valido operarios ac ministros pre dolore inquietaverunt quicquid causa adventus et infortunum eorum intelligentes eis studio humanitatis subsidium pro posse impenderunt.